

- **Rules (reguli de inlocuire)**

In *Mathematica*, o regula "rule" consta in modul de transformare a unei expresii in alta expresie. **Regulile de inlocuire** au sintaxa **expr1 → expr2** . Exista constructii in interiorul functiilor din *Mathematica* care asteapta reguli ca si argumente, sau reguli de inlocuire la iesirile din acestea. Functia cea mai simpla este **ReplaceAll**. Spre exemplu, **ReplaceAll[exp, a -> b]** va inlocui toate aparitiile simbolului a in exp cu simbolului b.

$$\text{In[40]:= ReplaceAll}\left[a^5 + \text{Cos}[a + c] / \sqrt{\text{Sin}[a^2]}, a \rightarrow b\right]$$

$$\text{Out[40]= } b^5 + \frac{\text{Cos}[b + c]}{\sqrt{\text{Sin}[b^2]}}$$

Versiunea prescurtata a functiei **ReplaceAll** este operatorul " / . "

$$\text{In[41]:= } a^5 + \text{Cos}[a + c] / \sqrt{\text{Sin}[a^2]} /. a \rightarrow b$$

$$\text{Out[41]= } b^5 + \frac{\text{Cos}[b + c]}{\sqrt{\text{Sin}[b^2]}}$$

- **Reguli de aplicare imediata sau intirziata**

O regula de atribuire imediata este evaluata inainte de a fi aplicata. Sintaxa specifica este

a->b Regula de atribuire intarziata este prima data aplicata si apoi evaluata. Sintaxa specifica este **a :> b**. Functiile specifice din *Mathematica* sunt **Rule** and **RuleDelayed**.

$$\text{In[42]:= Rule}[a, b]$$

$$\text{RuleDelayed}[a, b]$$

$$\text{Out[42]= } a \rightarrow b$$

$$\text{Out[43]= } a \rightarrow b$$

Pentru calcule este mult mai indicata notatia prescurtata:

$$\text{In[44]:= } (a + a b)^a /. a \rightarrow \text{RandomReal}[]$$

$$\text{Out[44]= } (0.861743 + 0.861743 b)^{0.861743}$$

In acest exemplu (atribuire imediata), partea dreapta a regulii este evaluata si produce un singur numara aleator. Acest numar este apoi utilizat pentru a inlocui orice aparitie a simbolului a in expresie.

$$\text{In[45]:= } (a + a b)^a /. a \rightarrow \text{RandomReal}[]$$

$$\text{Out[45]= } (0.293553 + 0.931965 b)^{0.522792}$$

In acest exemplu (atribuire intarziata), partea dreapta a regulii este evaluata

dupa inlocuirea lui `a` cu `Random[]`. Rezultatul va avea in componenta trei numere aleatoare distincte.

■ Utilizarea regulilor de inlocuire

In evaluarea unei expresii:

```
In[46]:= (x3 + Tan[x])3 /. x -> .67
```

```
Out[46]= 1.30581
```

In forma de iesire a functiilor din *Mathematica*. Spre exemplu functia `Solve[eqns, vars]` care incearca sa rezolve ecuatia specificata `eqns` pentru variabilele `vars`. Fie ecuatia:

$$x^2 + 2x - 7.5 = 0$$

Utilizand `solve` putem scrie:

```
In[47]:= sol = Solve[x2 + 2x - 7.5 == 0, x]
```

```
Out[47]= {{x -> -3.91548}, {x -> 1.91548}}
```

Solutia produsa de `solve` este data de o lista de reguli de inlocuire inmagazinate in variabila `sol`. Sa presupunem ca dorim evaluarea functiei anterioare $(x^3 + \text{Tan}[x])^3$ tinand cont de valorile `x` returnate de `solve`. Aceasta se poate face rapid folosind functia `ReplaceAll (/.)`:

```
In[48]:= (x3 + Tan[x])3 /. sol
```

```
Out[48]= {-227039., 76.3622}
```

Putem obtine acelasi efect printr-un singur pas:

```
In[49]:= (x3 + Tan[x])3 /. Solve[x2 + 2x - 7.5 == 0, x]
```

```
Out[49]= {-227039., 76.3622}
```

■ Reguli de inlocuire cu conditii

De multe ori regulile se doresc a fi aplicate numai in urma aplicarii unui test, test care poate fi facut cu ajutorul operatorului conditional `/;`. Sa alegem cazul in care dorim ca toti intregii mai mici decat 15 sa fie ridicati la putera a 3-a, iar ceilalti nu vor fi afectati

```
In[50]:= Range[1, 20] /. x_ /; x < 15 -> x3
```

```
Out[50]= {1, 8, 27, 64, 125, 216, 343, 512, 729, 1000,
          1331, 1728, 2197, 2744, 15, 16, 17, 18, 19, 20}
```

In acest exemplu regula este aplicata daca modelul este `<10`

■ **Radacini ale polinoamelor: precizie numerica**

Sa generam un polinom de gradul n cu coeficienti numere intregi alese in mod aleator. Putem folosi **Random** cuplata cuh **Table** pentru a genera coeficientii:

```
In[51]:= coef[deg_] := RandomInteger[{-104, 104}, deg]
```

```
In[52]:= coef[10]
```

```
Out[52]:= {-4256, 573, 9245, -6401, 6299, 2681, 1591, 2759, -1227, 9979}
```

Sa definim acum o lista de monoame:

```
In[53]:= monoame[deg_, var_] := varRange[0,deg]
```

```
In[54]:= monoame[10, x]
```

```
Out[54]:= {1, x, x2, x3, x4, x5, x6, x7, x8, x9, x10}
```

pentru a creea in mod aleator ecuatia noastra va trebui sa luam produsul scalar dintre **coef** si **monoame**. Putem combina functiile precedente intr-o singura functie care sa depinda de **deg** si **var**. Sa precizam ca avem nevoie de $n+1$ coeficienti pentru polinomul de gradul n . Astfel:

```
In[55]:= polyEqn[deg_, var_] := RandomInteger[{-104, 104}, deg + 1].varRange[0,deg]
```

```
In[56]:= myEqn = polyEqn[6, x]
```

```
Out[56]:= 1117 + 488 x - 5737 x2 + 761 x3 + 1620 x4 + 8791 x5 + 3959 x6
```

Folosim **Solve** pentru a gasi radacinile (Capitolul A.9.5)

```
In[57]:= sol = Solve[myEqn == 0, x]
```

```
Out[57]:= {{x → Root[1117 + 488 #1 - 5737 #12 +
      761 #13 + 1620 #14 + 8791 #15 + 3959 #16 &, 1]},
  {x → Root[1117 + 488 #1 - 5737 #12 + 761 #13 + 1620 #14 +
      8791 #15 + 3959 #16 &, 2]},
  {x → Root[1117 + 488 #1 - 5737 #12 + 761 #13 + 1620 #14 +
      8791 #15 + 3959 #16 &, 3]},
  {x → Root[1117 + 488 #1 - 5737 #12 + 761 #13 + 1620 #14 +
      8791 #15 + 3959 #16 &, 4]},
  {x → Root[1117 + 488 #1 - 5737 #12 + 761 #13 + 1620 #14 +
      8791 #15 + 3959 #16 &, 5]},
  {x → Root[1117 + 488 #1 - 5737 #12 + 761 #13 + 1620 #14 +
      8791 #15 + 3959 #16 &, 6]}}
```

Function **Root**[**f**, **k**] reprezinta a kth radacina a ecuatiei polinomiale **f=0**.Daca dorm valori numerice ale rezultatului si specificarea preciziei avem:

In[58]:= **N[sol, 20]**

Out[58]= {{x → -2.2089206883306487265}, {x → -0.38667151880475910195},
 {x → -0.36333363340118453147 - 0.93078004215072922700 i},
 {x → -0.36333363340118453147 + 0.93078004215072922700 i},
 {x → 0.55087462204087632142 - 0.16555007526530929788 i},
 {x → 0.55087462204087632142 + 0.16555007526530929788 i}}

Deoarece solutia are forma unei reguli de inlocuire, se poate rapid evalua daca radacinile gasite satisfac ecuatia de baza, utilizand operatorul de inlocuire $\ /.$

In[59]:= **myEqn /. N[sol, 20]**

Out[59]= {0. × 10⁻¹⁴, 0. × 10⁻¹⁷, 0. × 10⁻¹⁵ + 0. × 10⁻¹⁵ i,
 0. × 10⁻¹⁵ + 0. × 10⁻¹⁵ i, 0. × 10⁻¹⁶ + 0. × 10⁻¹⁶ i, 0. × 10⁻¹⁶ + 0. × 10⁻¹⁶ i}

Deci rezultatele au acuratetea definita. Nu se specifica precizia, in mod automat *Mathematica* va returna rezultatele cu precizia masinii.

In[60]:= **myEqn /. N[sol]**

Out[60]= {4.36557 × 10⁻¹¹, 1.56319 × 10⁻¹³,
 -9.09495 × 10⁻¹³ - 4.54747 × 10⁻¹³ i, -9.09495 × 10⁻¹³ + 4.54747 × 10⁻¹³ i,
 1.98952 × 10⁻¹³ + 0. i, 1.98952 × 10⁻¹³ + 0. i}

Sa generam un polinom cu numere reale. (Sintaxa pentru generarea numerelor aleatoare reale este `Random`)

In[61]:= **polyEqn2[deg_, var_] := RandomReal[{-10⁴, 10⁴}, deg + 1].var^{Range[0,deg]}**

In[62]:= **myEqn2 = polyEqn2[6, x]**

Out[62]= -262.821 + 7544.28 x - 2157.47 x² -
 9942.83 x³ + 1789.1 x⁴ + 4637.51 x⁵ + 6101.81 x⁶

Dorim sa determinam radacinile, cu o anumita precizie, utilizand o aproximare numerica. Vom utiliza **NSolve** .

In[63]:= **sol2 = NSolve[myEqn2 == 0, x, 20]**

NSolve::precw : The precision of the argument function

{(-262.821 + 7544.28 x - 2157.47 x² - 9942.83 x³ + 1789.1 x⁴ + 4637.51
 x⁵ + 6101.81 x⁶) is less
 than WorkingPrecision (20). >>

Out[63]= {{x → -0.8947477737490113262},
 {x → -0.7230686863543570243 - 1.1914147071430875713 i},
 {x → -0.7230686863543570243 + 1.1914147071430875713 i},
 {x → 0.03524983542446856281},
 {x → 0.7728063824213577731 - 0.3254056129786382853 i},
 {x → 0.7728063824213577731 + 0.3254056129786382853 i}}

Desi solutia are 20 digiti , ea nu reprezinta 20 digiti precizie, dupa cum se poate vedea mai jos

In[64]:= **myEqn2 /. sol2**

Out[64]= $\{-3.18323 \times 10^{-12}, -7.27596 \times 10^{-12} - 1.81899 \times 10^{-12} i,$
 $-7.27596 \times 10^{-12} + 1.81899 \times 10^{-12} i, 4.82743 \times 10^{-14},$
 $0. + 4.54747 \times 10^{-13} i, 0. - 4.54747 \times 10^{-13} i\}$

■ Aplicatia 1

I Definiti o expresie de forma

$\text{exp1} =$

$(x + y^2)$. Definiti o secventa de reguli de inlocuire pentru a construi

lista $\{a - b + (a + b)^2, (a - b)^3 + (a + b)^4\}$

Ce se intampla daca utilizati urmatoare lista de reguli

$\text{exp1} /. \{\text{rule1}, \text{rule2}\}$

In[65]:= **Remove["Global`*"]**

In[66]:= **exp1 = x + y²**

Out[66]= $x + y^2$

In[67]:= **exp1 /. {x → a - b, y → a + b}**

Out[67]= $a - b + (a + b)^2$

In[68]:= **exp1 /. {x → a - b, y → a + b}, {x → (a - b)³, y → (a + b)²}**

Out[68]= $\{a - b + (a + b)^2, (a - b)^3 + (a + b)^4\}$

■ Aplicatia 2

Acest exemplu este revelator in a demonstra importanta ordinii de aplicare a regulilor. Aratati ca urmatoarele expresii nu dau acelasi rezultat:

(i) $(x + y^2) /. x \rightarrow 7 y^2 /. y \rightarrow x^2$

(ii) $(x + y^2) /. y \rightarrow x^2 /. x \rightarrow 7 y^2$

Aratati ca urmatoarele expresii dau acelasi rezultat::

(iii) $(x + y^2) /. \{x \rightarrow 7 y^2, y \rightarrow x^2\}$

(iv) $(x + y^2) /. \{y \rightarrow x^2, x \rightarrow 7 y^2\}$

In[69]:= **(x + y²) /. x → 7 y² /. y → x²**

Out[69]= $8 x^4$

In[70]:= **(x + y²) /. y → x² /. x → 7 y²**

Out[70]= $7 y^2 + 2401 y^8$

$$\text{In[71]:= } (x + y^2) /. \{x \rightarrow 7 y^2, y \rightarrow x^2\}$$

$$\text{Out[71]= } x^4 + 7 y^2$$

$$\text{In[72]:= } (x + y^2) /. \{y \rightarrow x^2, x \rightarrow 7 y^2\}$$

$$\text{Out[72]= } x^4 + 7 y^2$$

▪ Aplicatia 3

Consideram urmatoarea expresie

$$a + f[b + \text{Coth}[x]]$$

Generati o regula de inlocuire a argumentului cu integrala sa.

$$a + f[b + \text{Coth}[x]] \rightarrow a + f\left[\int (b + \text{Coth}[x]) dx\right]$$

Generalizati regula pentru argumente arbitrare ale lui f . Definiti o functie care sa aiba acest task si apoi aplicati-o in conceperea unei reguli

$$\text{In[73]:= } a + f[b + \text{Coth}[x]] /. b + \text{Coth}[x] \rightarrow \int (b + \text{Coth}[x]) dx$$

$$\text{Out[73]= } a + f[b x + \text{Log}[\text{Sinh}[x]]]$$

Functia care ar avea acelasi task ar putea fi

$$\text{In[74]:= } \mathbf{F[p_]} := \mathbf{F1}\left[\int \mathbf{p} dx\right]$$

Astfel

$$\text{In[75]:= } \mathbf{F[b + Coth[x]]}$$

$$\text{Out[75]= } \mathbf{F1[b x + \text{Log}[\text{Sinh}[x]]]}$$

Folosind acest concept putem defini regula

$$\text{In[76]:= } a + f[b + \text{Coth}[x]] /. f[p_] \rightarrow f\left[\int p dx\right]$$

$$\text{Out[76]= } a + f[x (b + \text{Coth}[x])]$$